

DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Obștească Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Galina Munteanu, Ala Stepanova, Tatiana Turețchi, Viorica Bardier și Andrei Gabura împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, persoană terță Instituția de Educație Timpurie de Tip Special nr. 74 cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva încheierii din 04 noiembrie 2020 a Curtii de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă împotriva hotărârii din 28 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din motiv că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ,

constată:

La 12 decembrie 2018 Asociația Obștească Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Galina Munteanu, Ala Stepanova, Tatiana Turețchi, Viorica Bardier și Andrei Gabura au depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, prin care au solicitat anularea deciziei Consiliului de administrație a Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr. 10/4 din 12.09.2018 și ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr. 1412 din 29.09.2018 „Cu privire la punerea în aplicare a prevederilor deciziei Consiliului de administrație a Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr. 10/4 din 12.09.2018”.

Prin încheierea din 12 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces în calitate de persoană terță Instituția de Educație Timpurie de Tip Special nr. 74. (f.d. 169-170)

Prin hotărârea din 28 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Obștească Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Galina Munteanu, Ala Stepanova, Tatiana Turețchi, Viorica Bardier și Andrei Gabura. S-a anulat decizia Consiliului

de administrație a Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr. 10/4 din 12.09.2018 și ordinul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr. 1412 din 29.09.2018 „Cu privire la punerea în aplicare a prevederilor deciziei Consiliului de Administrație a Direcției Generale Educație, Tineret și Sport nr. 10/4 din 12.09.2018”. (f.d. 172, 180-184)

La data de 24 august 2020 Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, a depus apel nemotivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 28 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii. (f.d. 176-177)

Prin încheierea din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, împotriva hotărârii din 28 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din motiv că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ. (f.d. 195-196)

La 25 noiembrie 2020 Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, a depus recurs, prin care a solicitat, admiterea recursului, casarea încheierii din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi încheieri de punere pe rol a cererii de apel. (f.d. 199-201)

În motivarea recursului reprezentantul recurenteii a invocat că nu este de acord cu constatările instanței de apel, ori instanța nu a cercetat și elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei și a aplicat greșit normele de drept material, interpretând eronat prevederile Codului administrativ, cât și Codului de procedură civilă.

Din prevederile art. 195 din Codul administrativ, art. 364, 368, 369 din Codul de procedură civilă se distinge faptul că instanța prin coroborarea normelor legale trebuia să nu dea curs cererii de apel, acordând apelantei termen suficient pentru a lichida neajunsurile și numai după, să dispună declararea apelului ca fiind inadmisibil.

Reprezentantul recurenteii a indicat că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău s-a conformat cerințelor legale și a depus în termen apel împotriva hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la data 04 noiembrie 2020 și notificată recurenteii Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău la data de 10 noiembrie 2020. (f.d. 197)

Avocatul Vladimir Răcilă în interesele Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău s-a conformat prevederilor legale și în termen, la data de 25 noiembrie 2020, a depus recurs împotriva încheierii din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ instanța competentă

soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, din următoarele considerente.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată, transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. (2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 235 Cod administrativ, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 233 alin. (1), (2) și art. 234 alin. (1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 97 alin. (1) Cod administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. (2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. (3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu art. 109 Cod administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Astfel, din actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 28 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Asociația Obștească Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Galina Munteanu, Ala Stepanova, Tatiana Turețchi, Viorica Bardier și Andrei Gabura împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, persoană terță Instituția de Educație Timpurie de Tip Special nr. 74 cu privire la anularea actelor administrative.

La data de 24 august 2020 Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, a depus

cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond, indicând că apelul motivat va fi depus după primirea hotărârii motivate. (f.d. 176) Totodată, la aceeași dată 24 august 2020 reprezentantul apelantului avocatul Vladimir Răcilă a depus o cerere, prin care a solicitat motivarea hotărârii din 28 iulie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 175)

La data de 19 septembrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat în adresa apelantei Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, cu scrisoarea de însoțire nr. 14086 copia hotărârii motivate (f.d. 185), care a fost recepționată de ultima la 22 septembrie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS2101009337AS anexat la materialele cauzei. (f.d. 190)

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut că apelanta Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău a recepționat hotărârea motivată la 22 septembrie 2020.

Astfel, apelanta în conformitate cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ urma a depune apel motivat până la data de 22 octombrie 2020 inclusiv.

În termenul stabilit de lege apelanta Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău n-a depus apelul motivat, motiv pentru care instanța de apel în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ a declarat apelul inadmisibil.

Reieșind din circumstanțele de fapt stabilite și conform normelor de drept menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că instanța de apel just a menționat că prin expedierea hotărârii motivate în adresa apelantei Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, care conform avizului de recepție a fost primită la 22 septembrie 2020, apelanta a fost notificată, urmând să depună în termen de 30 de zile apelul motivat, și anume, până la data de 22 octombrie 2020 inclusiv.

La aspectul dat Colegiul notează că certitudinea legală impusă, regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acestea a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda încredere și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu c. României*, cauza *Marckx c. Belgiei*).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei* că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri

judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, Colegiul apreciază ca neviabil argumentul invocat de către reprezentantul recurenteii avocatul Vladimir Răcilă, precum că în coroborarea prevederilor art. 195 din Codul administrativ, art. 364, 368, 369 din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să nu dea curs apelului și să-i acorde apelantei un termen rezonabil de a prezenta apelul motivat, or legiuitorul prin prisma art. 195 din Codul administrativ a prevăzut aplicabilitatea prevederilor Codului de procedură civilă doar în cazul în care Codul administrativ nu stabilește unele etape procedurale.

Codul administrativ prevede că instanța de apel acordă apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute de art. 211 alin. (1) lit. a) – d).

Conform art. 211 alin. (1) lit. a) – d) din Codul administrativ în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia, reguli care se aplică și cererii de apel.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că neprezentarea apelului motivat nu cade sub incidența acestor prevederi. Termenul de declarare a apelului motivat este stipulat expres în art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind un termen de decădere. Respectarea termenului de prezentare a apelului motivat este o obligație a apelantului și nu un drept discreționar al instanței.

În urma celor constatate Colegiul menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, cu excepția cazului când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Mai mult, conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În aceste circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, deoarece ultima nu a prezentat cererea de apel motivată în modul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că avocatul

Vladimir Răcilă, care reprezintă interesele Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, fiind conștient că a depus încă la 24 august 2020 cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de acesta.

Astfel, dat fiind că apelanta/recurenta Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate nu a prezentat apelul motivat, prin încheierea din 04 noiembrie 2020 instanța de apel corect a declarat inadmisibilă cererea de apel.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele, invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către apelantă/recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă, împotriva hotărârii din 28 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul depus de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, reprezentată de avocatul Vladimir Răcilă.

Se menține încheierea din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Obștească Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Galina Munteanu, Ala Stepanova, Tatiana Turețchi, Viorica Bardier și Andrei Gabura împotriva Direcției Generale Educație, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, persoană terță Instituția de Educație Timpurie de Tip Special nr. 74 cu privire la anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas